

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иванка Николова Лечева
Аграрен университет – Пловдив

Относно: Конкурс за заемане академичната длъжност „Доцент”
по професионално направление 6.2. Растителна защита,
(вкл. фитопатология, вирусология, хербология и др.)
към Института по фуражни култури – Плевен

В конкурса за доцент, обявен в ДВ бр. 93 от 25.11. 2011 г. от ИФК, Плевен се явява един кандидат – главен асистент д-р Ивелина Миткова Николова. Документите са подготвени и представени в много добър вид съгласно изискванията на Закона и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА.

Д-р Николова участва в конкурса с обща научна продукция от 41 труда, която включва 37 научни публикации и 4 научно-популярни статии. Четири от научните трудове – автореферат и 3 публикации са свързани с дисертационния труд за образователната и научна степен „Доктор”, а 33 научни публикации са във връзка с конкурса за „Доцент”. Д-р Николова е водещ автор в 22 публикации (66,7%), от които 8 бр. са самостоятелни.

Научните статии са публикувани в реномирани издания: сп. Растениевъдни науки (10 бр.), Journal of mountain agriculture on the Balkans – 9 бр., General and applied plant Physiology – 2 бр. Две от публикациите са в международно научно списание. Тя е участвала с доклади на научни конференции в България – 4 и чужбина – 8, които са публикувани в научни сборници – Сб. на Украинската академия на науките, Proceeding – IV Balkan conference of animal Science, Grassland science in Europe, Breeding 08 Novi Sad.

Научно- изследователската дейност на гл. асистент Николова е насочена в следните направления:

- ▶ Видов състав, популационна плътност и стопанско значение на икономически важните неприятели при зърнено-бобовите и многогодишните бобови фуражни култури;
- ▶ Проучване върху методите и средствата за борба с икономически важните неприятели при фуражните култури;
- ▶ Възможности за комбинирано използване на инсектициди, минерални торове и биологично активни вещества.

Научната тематика е актуална и е свързана с научно-изследователската дейност на Института по ФК.

В резултат на научните изследвания се правят оригинални научни и научно-приложни приноси, по-важни от които са:

1. Проучен е видовия състав и популационната плътност на неприятелите по едногодишните зърнено-бобови култури – соя, фуражен грах, пролетен фуражен фий и люцерна от многогодишните бобови фуражни култури. Установени са най-често срещаните видове през различни фенофази от развитие на културите и стопанското им значение.

2. За първи път е установена вредната и полезна фауна на трипсите в агроценоза соя и са установени 17 вида за района на Плевен. Доказано е, че с най-голямо значение са *Thrips tabaci* L., *Frankliniella intosa* Tryb., *Haplothrips niger* Orsbon и *Sericothrips gracilicornis* Will. Проучена е регулиращата роля на преобладаващите полезни трипси в агроценозите на соя.

3. Извършено е сравнително проучване върху популационната плътност на листните въшки при пролетен и зимуващ фий. Установени са значителни различия в числеността, които се обясняват с фенологията и химичния състав при двете култури.

4. Извършена е комплексна оценка на сортове соя към степента на нападение от вредни дървеници, трипси и цикади. Излъчени са сортове с добра толерантност, които могат да се използват като източници на зародишна плазма – устойчива към някои смучещи неприятели.

5. Проучена е толерантността на украински сортове пролетен фуражен грах към нападение от *Bruchus pisi* и *Tychius quinquepunctatus* и са излъчени толерантни сортове, които са ценни за селекцията като източници на устойчива генплазма към *Bruchus pisi*.

6. Установено е, че от агротехническите мероприятия при зимния фуражен грах най-голямо влияние върху популационната плътност на неприятелите имат срока на сеитба и системата на отглеждане на културата.

7. Проучени са възможностите за комбинирано приложение на инсектицидния продукт Конфидор 70 ВГ, растежния стимулатор Атоник и сложния листен тор Мастербленд при пролетен фуражен грах и са изяснени най-подходящите фази за комбинираното им приложение и тяхното влияние върху числеността на някои смучещи неприятели, както и върху продуктивността на граха.

Резултатите от изследванията на кандидатката са намерили отзвук както у нас, така и в чужбина. Има представени 23 цитирания, от които 6 са в международни издания. Д-р Николова е съавтор на две технологии - за производство на фуражна люцерна и за производство на соя, които имат значение за растителнозащитната практика. Тя участва в 9 научно-изследователски проекта към ССА и 2 международни, при изискване на Правилника на ССА поне 2 проекта. Творческата дейност като ентомолог започва през 2001 г., когато е назначена като н.с. III ст в ИФК. Като задочен докторант придобива

образователна и научна степен „Доктор”, през 2006 г. е назначена като н.с. I ст. и от 2010 г. е гл. асистент. През целия период тя работи целенасочено върху неприятелите по зърнено бобовите и фуражни бобови култури, като непрекъснато разширява и задълбочава проучванията си. Това и позволява да израстне професионално и да се изгради като творческа личност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Със своята творческа дейност, интелект, инициативност и отговорност гл. ас. д-р Ивелина Николова безспорно е един изграден млад учен – ентомолог способен да решава растителнозащитни проблеми, свързани с опазване на едногодишните и многогодишни бобови култури от неприятели. В резултат на научните изследвания се правят оригинални научни и научно-приложни приноси, ценни за ентомологичната наука и растителнозащитна практика. Научните ѝ трудове са цитирани в 6 международни научни списания и 17 български издания и дисертации. Д-р Николова участва в разработването на 9 изследователски проекта към ССА и в 2 международни.

Като имам предвид цялостната ѝ научно-изследователска и научно-приложна дейност, нейните научни и научно-приложни приноси, нейния авторитет като утвърден ентомолог считам, че гл. ас. д-р Ивелина Миткова Николова отговаря напълно на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за приложението му в ССА, с убеденост предлагам Научното жури да присъди на гл.ас. Ивелина Миткова Николова академичната длъжност „Доцент” по ентомология по професионално направление 6.2. Растителна защита.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(Проф. д-р Ив. Лечева)